

FRA SVUNNE TIDER

Send oss gjerne gamle bilder med beskrivelse av hva og hvem til e-post: red@oyene.no

Skulle flytte plante i hagen

Fant 4.400 år gammel øks

Sverre Simonsen på Gon på Tjøme har funnet en flott skaft-hullsøks av diabas og flere store flintavslag i hagen sin.

SVEN OTTO RØMCKE
red@oyene.no
416 98 620

Direktør Håkon Glørstad ved Kulturhistorisk museum sier det er grunn til å anta at det dreier seg om et senneolittisk depot- eller offerfunn fra rundt 2400 f.Kr. Altså for 4400 år siden.

Han forteller at det bare er gjort tre eller fire slike funn i vår del av landet siden begynnelsen av åttitallet.

Slike funn er uvanlige, og når de først gjøres, er det gjerne i Agder og Rogaland.

Skulle flytte plante

Simonsen skulle flytte en peon-plante for sin kone. Da måtte han forstørre et bed inn mot fjellet i hagen. Etter at han hadde gravd seg cirka 20 centimeter ned, fant han øksehodet, og 20 centimeter lenger ned fant han flintstykkene. Da skjønte den svært historieinteresserte tjømlingen at dette var stort.

- Hva gjorde du da?

- Jeg ringte til konservator Haakon Livland ved Slottsfjellsmuseet. Jeg kjenner ham godt. Han slapp alt han hadde i hendene og kom med én gang. Livland ble i tre timer, og da han hadde sett nok til å plassere funnet i tid, ringte han til arkeolog Vibeke Lia ved avdelingen for kulturarv hos Vestfold fylkeskommune. Etter noe tid kom hun ut til Gon og hentet funnet.

Slik skal det gjøres

- Sverre Simonsen har gjort alt riktig, og jeg kan ikke få fullrost ham, sier Håkon Glørstad. Den som finner kulturminner som er eldre enn fra 1537, og mynter som er eldre enn fra 1650, plikter å kontakte fylkeskommunen, og gjenstandene tilhører staten.

Ikke bare gjorde han alt riktig. Han gjorde det med én gang. Det gjør at vi på Kulturhistorisk museum vet nøyaktig funnsted og omstendighetene rundt funnet, som passer fint inn i Tjømes historie. Ofte får vi vite om funn mange år etterpå, når alt rundt selve funnet er glemt.

Fra før er det gjort senneolittiske funn på Gon, Rød og Otterstig og nord på Tjøme.

Glørstad legger til at funnet er gjort midt i det eldste gårdsmiljøet på Tjøme. Det er også nær den kjente Gonsteinen, som i all tid har vært et sentralt punkt på Gon. Området var tidligere kjent som Gonehaugen.

Flintstykkene er emner til sigder, kniver, skrapere og pilspisser. Kvaliteten er så god at Glørstad tror flinten enten er fra sør i Sverige eller Danmark. I Norge har vi ikke så god flint.

- Flinten er enten gravlagt for senere bruk, eller som et offer til høyere makter. Beliggenheten, tett inntil fjellet, gjør at jeg tror mest på offerteorien. Den er typisk for offer fra den tiden.

Øksen er svært forseggjort, og det er imponerende å tenke på at den fikk formen ved at det ble slått mot diabasen med enda hardere stein.

Øksehullet ble boret ved hjelp av dyreknokler, gjerne leggbein fra kveg. Det ble dreiet rundt med en bue og med sand og vann i borehullet som slipe-middel. Vi kan kalle det den tids high tech, sier museumsdirektøren.

Skal sjekke mer

Han kommer til å sende folk fra museet for å undersøke funnstedet og foreta en mindre etterundersøkelse. Etter det blir

det avgjort om eventuelle funn har det greit der de ligger, eller om de bør graves ut.

Slike funn som dette hører til i Oldsakssamlingen, som er en del av Håkon Glørstads museum. Derfor kommer øksehodet og flinten snart til bygningen nær Universitetet, sentralt i Oslo.

- Men, sier Håkon Glørstad, - vi har en liberal utlånspolitik, så om Slottsfjellsmuseet har lyst til å vise funnene fra Sverre Simonsens hage, skal vi nok finne en ordning.

Historie-interessert

Sverre Simonsen kan se tilbake på et aktivt liv som byggmester, kirketjener og de tolv siste yrkesaktive årene, fram til 1990, var han kirkeverge i Tjøme kommune. Han har også skrevet lokalhistorie, som er å finne på Tjøme Historielags digitale bygdebok.

Mer historisk tekst fra hans hånd kommer i tidsskriftet Tjuma om et snaut års tid.

Simonsen er født i 1925 og er, som én av ti søsken, oppvokst på gården Gon, som faren kjøpte i 1915.

Denne saken blir ikke mindre morsom av at Håkon Glørstad ikke bor stort mer enn fem hundre meter unna huset til Ella og Sverre Simonsen.

SELVE ØKSEHODET: Her er gjenstanden det hele dreier seg om. Øksehodet i diabas kommer til å vekke oppmerksomhet i fagmiljøer både i Norge og i Norden.

FOTO: VESTFOLD FYLKESKOMMUNE, AVDELING FOR KULTURARV

MYNTSAMLER: Sverre Simonsen (t.h.) graver ikke bare i jorden og skriver om historie. Han samler også på mynter. Her viser han myntsamlingen sin til en imponert Håkon Glørstad.

FUNNSTEDET: Ella Simonsen ba mannen plante peonene, i forgrunnen på et sted de fikk mer lys. Da Simonsen begynte å grave, gjorde han et arkeologisk funn, som gjør at han kommer til å bli skrevet inn i faglitteraturen. Hva hadde skjedd om fru Ella ville hatt planten et annet sted?

FRODIG HAGE: Ella og Sverre Simonsen i den hyggelige hagen i Goneveien.

FOTO: SVEN OTTO RØMCKE

Speidernes byløp ble en stor suksess

Vinterværet la ingen demper på konkurranseiveren. Deltagere, dommere og publikum var enige i sin dom. Det ble en morsom dag for distriktets speidergutter og en fin reklame for speidersaken.

(Fra artikkel i Tønsbergs Blad 22. november 1954)

Dameforeningen «Tåkeluren» på Nøtterøy 15 år

Dameforeningen på Nøtterøy, hvis virke kommer Redningsselskapet og dermed våre sjømenn til gode, feiret torsdag sitt 15-års jubileum.

I den anledning var det hyggelig samvær på Hella pensjonat med ektemenn og innbudte.

(Fra artikkel i Tønsbergs Blad 22. november 1954)

Julegranen på Nøtterøy Torv

Nå er granen kommet, en riktig lubben og pen gran, og en av de første dagene blir lysene tent på granen. Om ikke så lenge inntar speiderne torvet og lager en underholdningskveld på samme måte som før om årene.

(Notis i Tønsbergs Blad 9. desember 1954).

Sild fra Tjøme

Hans kone ga ham ideen – og så fikk vi den populære sildefiletten fra Tjøme.

Er vi sildemennesker eller spiser vi lite sild? Svaret blir nok både ja og nei. I enkelte husholdninger er det aldri sild på bordet, andre sverger til denne norske herreretten og serverer sild både til hverdags og fest.

Forhåpentlig er det ikke mange slik som den unge piken – hun var

fra Østfold og lot seg forlyde at hun aldri hadde smakt spekesild. Man må si Nils Pettersen-Hagh traff rett i blinken da han fant på å rense silden for husmødrene og legge den ned på glass i en god lake – ferdig til anretning.

(Fra artikkel i Tønsbergs Blad 24. september 1954).

Aase

UKENS KUPP **DAG'S MARKED AS**
i uke 29

Parasoll
i polyester, med tilt.
Ø: 180 cm
Rød eller blå.

UTROLIG PRIS
Før 179,-
79⁹⁰
Pr. stk

• Tønsberg • Sandefjord • Larvik, Øya • Horten • Holmestrand
• Drammen • Drøbak • Mysen • Halden
• Grimstad • Farsund

[dagsmarked.no](https://www.dagsmarked.no)

Har du fortsatt slike?
Da er det på tide å bytte sikringsskap

Vi tilbyr markedets
gunstigste elektro-sjekk

Vi har flyttet til Feierskauen!

TJØME EL-INSTALLASJON AS
Tlf. 33 30 33 20
Østveien 529
3145 TJØME

Bolig - Hytter - Industri - Lys - Varme Tlf: 33 30 33 20

elfag

SOMMERUTSTILLING
30. juni–23. juli

© Monica Tronsmoen

• **Åpningsdag fredag 30. juni kl. 18-20**
• **Øvrige dager: 12–17**

Gjesteutstillere: Akantus/Manus - Anne Torill Christoffersen
- Geir Farnar - Hellesmo gård - Inger Lise Knutsen - Kari Lund
Ellingsen - Mosaikk - Vigdis Sollie Kristiansen

Tjøme Ungdomsskole, vis a vis Extra

Tjøme kunst og håndverk

NORSK DESIGN
På ønskelisten

NORSK FLÅDEN
VELKOMMEN TIL EN HYGGELIG HANDEL.

Øvre Langgt. 44, Tønsberg • Tlf. 33 31 35 63 • www.norskflid.no/tonsberg